

ניהול סיכונים בפסגת העולם

"הצעד הראשון מתחיל מתוך מחשבה על הצעד האחרון", אומר דורון אראל, מטפס ההרים הישראלי המפורסם ביותר, שחלם לטפס על האוורסט ועשה זאת. כיום, בין טיפוס על הר אחד לבין כיבוש פסגה מושלגת אחרת, הוא מרבה להרצות בפני עובדים בדרגים השונים ולספר להם, איך כובשים הרים ופסגות שונות בחיים. להלן, עשרת הצעדים של דורון אראל להצלחה במשימה

מאיה בהיר

שבו גדלתי. הלכתי ל'צופים', שירתתי בסיירת מטכ"ל והשתחררתי בשנת 1980. יצאתי לשבעה חודשי טיפוס באלסקה ובהרי הרוקי הקנדיים. אחר-כך החלטתי להתמקצע בדבר האמיתי ונסעתי לשווייץ, כדי לעשות קורס מסודר של מטפסי הרים. במהלך הקורס טיפסתי על הימונט בלאן ועל הימטהורן."

צעד ראשון: בטיחות

"אני זוכר", מספר דורון אראל, "כי הדבר הכי חשוב שהמדריכים המקצועיים בשווייץ שינו לנו השכם והערב היה - 'זכרו כי מה שלימדנו אתכם זה לדעת לזהות את הסיכון, ולהבין היכן לא כדאי להכניס את האף... דווקא כיוון שהם ידעו עד כמה מסוכן לטפס על הרים, הבטיחות הייתה עבורם עניין ראשוני במעלה."

במקביל, אראל המשיך גם במסלול לימודים רגיל. "למדתי גיאולוגיה לתואר ראשון באוניברסיטה העברית ובכל חופשה נסעתי לטפס. שלושה חודשים לאחר שהתחלתי את לימודי התואר השני, הגעתי לצומת של חיי. הייתי צריך לקבל החלטה גורלית: האם אני מתקדם במסלול החיים הרגיל? או, שאני

כיצד הייתם מגיבים, אילו ילדכם בן העשר היה מראה לכם תמונה צבעונית של הר האוורסט ואומר בחגיגות, שהחליט מה יעשה כשיהיה גדול: הוא יטפס על ההר הזה, שנראה כל כך שלו ורגוע בתמונות... מן הסתם, הייתם מלטפים את ראשו בסלחנות ומקווים, מעומק לבכם, כי הילד יגדל וחלומותיו יקבלו ממד קצת יותר מעשי."

דורון אראל מתגבר על המכשול האחרון לפסגת העולם

הוריו של דורון אראל (47), מטפס ההרים הישראלי המפורסם ביותר, שהצליח להעפיל בשנת 1992 לפסגת האוורסט ואף להניף דגל ישראלי על הפסגה, ניסו להניאו מן העיסוק המסוכן, אך ללא הצלחה. אילו הצליחו, ייתכן שעד היום שום ישראלי לא היה מתהדר בהישג ההיסטורי המרשים הזה.

מה גורם לו להמשיך ולטפס על הרים ללא הרף? נדמה שעל כך אפילו לאראל עצמו, נשוי ואבא לשלושה בנים, אין תשובה חד-משמעית.

"כבר בכיתה ה', אחרי שעשיתי עבודה על מטפסי הרים, נשביתי ברעיון והתחלתי לאסוף תמונות של הרים", הוא מספר, "היה לי ברור שזה מה שאעשה בעתיד, ועד היום אין לי מושג, איך הגעתי אל הרעיון המוזר הזה בבית הפולני והרגיל בגבעתיים,

(המשך בעמ' --)

מירב-קורן הפקות

כתובת אחת להיי-טק הישראלי

אלקטרוניקה

✦ הירחון המוביל לתעשיות עתירות ידע בישראל

WaveTech

✦ כתב עת למיקרוגלים, אנטנות ותקשורת אלחוטית

אתר WaveTech עלה לאוויר

www.w-tech.co.il

✦ כתב עת לשרשרת האספקה

www.elec.co.il

✦ מדריך ספקים ושירותים - אינטרנטי באתר הבית

✦ המרכז הישראלי לפתרונות WEEE ו-RoHS

✦ מחקרי שוק עולמיים בתחום הסמיקונדקטורים

✦ ארגון ימי עיון וכנסים

מירב-קורן הפקות בע"מ

דורון אראל עשה היסטוריה בשנת 1989, כאשר עמד בראש המשלחת הישראלית הספורטיבית הראשונה שנסעה לרוסיה, בהזמנת משרד הספורט הסובייטי, רגע לפני נפילת מסך הברזל. "הגענו, שלושה ישראלים, כדי לטפס על הרי היפמיר והעפלנו להר 'קוגניבסקאיה', שגובהו 7,035 מ', מספר אראל. "החוויה הייתה גדולה, אבל גם העצב היה גדול. שני שותפיי לאותה משלחת, בני אגור ואיציק זיגלר, נהרגו זמן קצר לאחר מכן במקומות אחרים. הרגשתי 'מסומן'. איך זה שהם נהרגו ואני נשארתי בחיים? אני כנראה הבא בתור..."

טיפוס אל פסגת האוורסט. גובה: 8,600 מ'

צעד חמישי: לנצח את הפחד

"הפחדים היו אלה שהורידו אותי מן ההר", אומר דורון אראל. אך למרות הפחד הגדול, אראל המשיך לשאוף להעפיל אל חלומו הגדול מגיל 10 ולגעת בפסגה הגבוהה ביותר בעולם, פסגת האוורסט.

ואז, בשנת 1992, בדיוק כשאשתו עמדה ללדת את ילדם השני ('טיפוס הרים זה אף פעם לא עניין נוח בלוח הזמנים המשפחתי', הוא מודה), הגיעה ההזדמנות הגדולה - הזמנה להצטרף למשלחת שתטפס על האוורסט, שגובהו 8,848 מ', ונמצא בין נפאל לטיבט. הסטטיסטיקה של מטפסי האוורסט שהעפילו לפסגה לא הייתה מזהירה במיוחד. ההר קרוי על שמו של אלימי סיר ג'ורג' אוורסט (1866-1790), סוקר וגיאוגרף וולשי. הטיפוס אל הפסגה החל בשנת 1921. המשלחת הראשונה הגיעה קרוב לפסגה, אך לא הצליחה להעפיל אליה. ההעפלה המוצלחת הראשונה אל פסגת ההר התרחשה ב-29 במאי 1953, על-ידי אדמונד הילרי וטונינג נורגיי.

עד היום, מתוך יותר מ-2,000 מטפסים שניסו להעפיל לפסגה, רק 280 זכו להגיע אליה. כלומר, קצת יותר מ-10% הצלחה. "מדובר בטיפוס קשה מאוד הנמשך כחודשיים ימים", מסביר אראל, "ואין בזה כיף בכלל. זו לא

התגברות על מכשולים בדרך אל פסגת העולם

עושה סיבוב חד ומגשים את מה שבער בתוכי - לטפס על הרים? ההתלבטות לא הייתה קשה במיוחד. ידעתי שאני חייב להגשים את חלומותי, אחרת חיי לא יהיו חיים של ממש.

"מובן, שכאשר הוריי שמעו את הבשורה, הם נבהלו מן העיסוק המסוכן שבחרתי ואמרו לי כל מה שהורים נורמליים היו אומרים: השתגעתי? איך תחיה? ממה תתפרנס? וכו'. לא רק הוריי הגיבו כך, אלא כמעט כל הסביבה הקרובה. כדי להתמודד עם תגובות אלה, אתה צריך להיות בעל דחף עצום ובלתי נשלט לטפס על הרים. רק אם התשוקה הזאת בוערת בעצמותיך בעוצמה ענקית, תגובות אלה לא ישנו את ההחלטה שהתקבלה."

צעד שני: ארגון ומשמעת

"הדבר הכי קריטי בטיפוס הרים", מציין דורון אראל, "הוא ארגון מראש. כל מה שנשכח, או שלא נעשה במדויק, פוגע אחר-כך בהשלמת המשימה. הצעד הראשון נעשה מתוך מחשבה על הצעד האחרון. כאשר יש לארגן הכול לבד, צריך משמעת עצמית של ברזל. מי שאין לו יכולת ארגון ברמה גבוהה, או שאין לו משמעת עצמית, לא יהיה מטפס הרים."

צעד שלישי: לימוד מן הכישלונות

במדינה בה ההר הגבוה ביותר הוא היחמוני, אראל נדרש לצאת את גבולות המדינה, כדי להגשים את חלומותיו. "במשך חמש שנים, התפרנסתי מדיג של שרימפסים חודשיים בשנה, ובשאר הזמן - טיפסתי", הוא מספר, "טיפסתי על הרים רבים, ולא בכלום הצלחתי להעפיל אל הפסגה. לעתים נכשלתי במשימה, אבל למדתי הרבה מאותם הכישלונות. אחר תהליך לימוד הכישלון חזרתי תמיד אל ההרים בהם נכשלתי, עד שהצלחתי לטפס עליהם ולהגיע לפסגתם."

50 מ' מפסגת האוורסט

צעד רביעי: עבודה עם שותפים

בשנת 1988 דורון אראל התרגש מאירוע נוסף שקרה בחייו. הוא הפך לראשונה לאב. "חזרתי ארצה, נולד לי ילד, והעיסוק בטיפוס הרים הפך מסובך פי מאה", הוא מודה, "כי איך מנהלים משפחה, שהעומד בראשה הוא מטפס הרים? איך מפרנסים משפחה עם ילד?"

למזל, באותו הזמן התקשורת התחילה להתעניין בי יותר ויותר. טיפוס על הרים זה עניין שאינו זול כלל וכלל. לטפס על הר האוורסט, למשל, עולה כ-70 אלף דולר לאדם. סכום שאדם מן השורה אינו מסוגל לגייס. החלטתי לצרף שותפים לפרוייקט, ולחפש משקיעים שיקבלו גם תמורה לכספם. קיבלתי מחברת 'תנובה', למשל, 85 אלף דולר כדי להעפיל על ההר עם יוגורט 'אמיי'. כאשר חזרתי, כבר לא היה 'אמיי' - זה הפך ל'יופלה'... אבל למזל, לא בקשו ממני להחזיר את הכסף."

הרם ביותר אליו אפשר להגיע בשלום עם כלי טיס זה. יחד איתנו - בלוני חמצן שקנינו ממישיהו, שהשיג אותם מתעשיית החלל הרוסית. המשכנו שמונה ימי הליכה לכיוון ההר, מלווים ביאקים, הבהמות היחידות המסוגלות לשאת מסע זה. ביום ההליכה השביעי הגענו לבית הקברות של אנשי שבט השרפים, שנהרגו בניסיונם לטפס אל ההר. מחשבות נוראות הציפו אותי. חשבתני על האישה ועל הילד הקטן. מה אני עושה פה, לעזאזל! אבל אין זמן לפקפק. חייבים פשוט להמשיך בדרך להשגת המטרה הסופית.

צעד שמיני: נחישות

"מי שממשיך להילחם על הצעד הבא, יש לו סיכוי להגיע למעלה", אומר דורון אראל מתוך ניסיונו האישי. "כדי להעפיל לפסגה של הר, דרושה מנה נכבדה של נחישות. כשאנחנו צעירים, אנחנו נוטים להעריך כשרון, אבל בסופו של דבר, כדי להצליח באמת, צריך להיות נחושים. אצלי הנחישות נבעה גם מן המחשבה, שהייתה קשה עבורי - מה יקרה אם אחרים יצליחו ואני לא...? מחשבה זו הפכה אותי למטפס נחוש ביותר.

דורון אראל על פסגת העולם

חוויה כמו צניחה חופשית. אין אדרנלין שזורים כל הזמן בעורקים, אלא, בעיקר עבודה קשה מול עצמך, כדי להגשים את החלום הגדול של החיים".

צעד שישי: לזהות את המטרה

המסע של דורון אראל אל עבר הגשמת חלום הילדות שלו החלה בנסיעה, שאשתו לקחה אותו אל צומת עתלית. משם הוא היה צריך להמשיך לתל-אביב. "גרנו אז בקיבוץ בית אורן", הוא נזכר, "הנסיעה הזאת הייתה כל כך טריוויאלית, שחשבתני עד כמה טריוויאלי יכול להיות הצעד הראשון בדרך להגשמת החלום הגדול. ומאז, לאורך כל הדרך, המטרה הייתה ברורה לי לחלוטין.

"הגענו לקטמנדו ופגשתי את שאר חברי הקבוצה - 13 מטפסים אמריקניים, הודיים ואחרים, ואני ישראלי יחיד ביניהם. מרגע זה היה ברור לי, שחיי תלויים בהם. אין צורך ביצירת חברות איתם, אלא בשמירה על המטרה המשותפת הברורה, שלמענה הגענו כולנו עד לשם. הרי

הסיכוי שתהיה היחיד מתוך קבוצה שנוגע בפסגה, פשוט קלוש. הרבה יותר סביר שאם האחרים לא ישרדו את הדרך, גם אתה לא תשרוד אותה.

צעד תשיעי: ניהול סיכונים

"ואז הגיע הרגע הגדול. בכוחותיי האחרונים הגעתי לפסגת האוורסט... המשימה הושלמה. הפסגה התגלתה כמקום צר למדי, בסך הכול משטח צר באורך מטרים ספורים. בכל זאת, הנפתי את דגל ישראל וישבתי על הפסגה במשך כחצי שעה. אמרתי לעצמי: 'דורון, הסתכל מסביבך וחרוט היטב את המראות, כי לכאן אתה לא חוזר יותר...'

"צריך להבין שכל פרט ופרט במסע כזה מתוכננים בקפידה יתרה. לא לוקחים דבר אחד מיותר, לא דיסקים, לא ספרים... מה עושים כשיש סופת שלגים וצריכים לבלות כמה יממות באוה! לא כלום. פשוט בוהים באוויר. לדעתי, אחד הדברים שמטפס הרים טוב צריך להצטיין בו, הוא יכולת לבהות באוויר.

"צריך לדעת", אומר אראל, "שרוב התאונות של מטפסי ההרים מתרחשות דווקא בזמן הירידה מן הפסגה. המטפסים שיכורים מהצלחתם ונוטים להפחית את ריכוזם בניהול סיכונים. דווקא אז, כשאין כוח לכלום, חייבים לעשות את ניהול הסיכונים הטוב ביותר. לא לעשות שום דבר פזיז. אשתי תמיד אמרה לי, שהיא מעדיפה חמור חי בבית על-פני אריה גיבור ומת..."

"נוסף על כך, אי-אפשר להתקלח, כי אם תחטוף רוח קרה ונולת, ייגמר הסיפור. תהייה חייב לרדת מן ההר ללא כיבוש הפסגה, והאכזבה תהא קשה מנשוא. מבחינתי, בטיפוס על האוורסט לא שברתי את שיא הזמן ללא מקלחת. זה קרה דווקא באחד הביקורים הראשונים שלי באנטרקטיקה, אז לא התקלחתי 64 ימים ברציפות... אגב, חייבים גם לתזמן את היציאות, אחרת הכול מסתבך, כי קשה מאוד להשתחרר מן החליפה המגנה עליך בקור של מינוס 32 מעלות עם רוח קרה ומקפיאה, כדי לעשות צרכים, למשל.

צעד שביעי: סבלנות

"מזג האוויר אינו עומד היכון תמיד למטרות שלך. הגיוני יותר להישמע לו. כדי לטפס הר גבוה בצורה מוצלחת, זקוקים קודם כל למנה גדושה של סבלנות. סבלנות לחכות לרגע הנכון ביותר, שבו כמה שפחות סכנות אורבות בדרך. הסכנות רבות, אפשר לחטוף מחלת גבהים שהורגת, או שאצבעותיך קופאות ואתה נאלץ לרדת מן ההר. אסור אף פעם לעצום עיניים אל מול פני הסכנה. צריך לחקור כל קצה של פסיק, להבין מתי היו ההצלחות הטובות ביותר של מטפסי האוורסט, לנתח את הסיבות להצלחות, ולהמתין לזמן המתאים ביותר לבצע את המשימה.

טיפוס על מפל מים קפוא בהרי האלפים

"לאחר שלושה ימים בקטמנדו עלינו לגובה של 2,800 מ' בהליקופטר ששכרנו מן המלך - הגובה

ומה היעד הבא שלכם? ■